

Nowa wystawa stała w Muzeum Sztuki

Zajmująca trzy piętra wystawa koncentruje się na fenomenie widzenia – zarówno jako biologicznej funkcji, jak i kulturowego oraz politycznego aktu. Podzielona na kilkanaście tematycznych rozdziałów, prezentuje sztukę jako narzędzie poznania, zadawania pytań o to, jak i dlaczego patrzymy. Wśród poruszanych tematów znajdują się: relacja między wzrokiem a pamięcią, społeczne konteksty patrzenia, percepcja jako forma wiedzy i narzędzie oporu, a także pytania o tożsamość, cielesność i zmysłowe doświadczanie rzeczywistości.

Tytuł wystawy nawiązuje do słynnego cyklu Johna Bergera oraz "Teorii widzenia" Władysława Strzemińskiego. Oba te punkty odniesienia łączy przekonanie, że patrzenie nigdy nie jest neutralne – to czynność uwarunkowana kulturowo, historycznie i emocjonalnie.

Ekspozycja obejmuje dzieła m.in. Katarzyny Kobro, Marii Jaremy, Franciszki i Stefana Themersonów, Zofii Rydet, Aliny Szapocznikow, R.H. Quaytman, Katji Novitskovej, Marysi Lewandowskiej, Franka Bowlinga czy Zbigniewa Libery. Prace nie są ułożone chronologicznie – zamiast tego wystawa prowadzi widzów przez rozdziały o tytułach, zaczerpniętych z prezentowanych prac, takich jak "Opis zdjęcia", "Portret wielokrotny", "Koło przyspieszenia", "Superobiekty" czy "Spojrzenie jest mostem".

Ważnym kontekstem dla wystawy są "Dary przyjaźni" – blisko sto dzieł przekazanych Muzeum Sztuki przez artystki i artystów z całego świata. Ten akt solidarności przypomina o awangardowych korzeniach instytucji, która w 1931 roku zainicjowała Międzynarodową Kolekcję Sztuki Nowoczesnej właśnie dzięki darom twórców. Wśród przekazanych w 2025 roku dzieł znalazły się prace m.in. Liama Gillicka, Sharon Lockhart, Nikity Kadana, Ghislaine Leung, Kateryny Lysovenko, Goshki Macugi, Wilhelma Sasnala, Jasminy Cibic, IRWIN czy Zuzanny Janin. Część z nich będzie można zobaczyć już od października w ramach nowej wystawy stałej.

Wystawie towarzyszą dwie publikacje: albumowy katalog z esejami Mieke Bal i Łukasza Zaremby oraz antologia tekstów artystek i artystów o widzeniu, percepcji i współtworzeniu sensów. To książki, które – podobnie jak wystawa – traktują sztukę jako formę myślenia i dialogu z rzeczywistością.

Zespół kuratorski: Jakub Gawkowski, Daniel Muzyczuk, Paweł Polit, Katarzyna Różniak-Szabelska, Franciszek Smoręda

Otwarcie wystawy zaplanowano na trzy dni.

Weekend otwarcia wystawy:

Wernisaż, w którym weźmie udział wielu znamienitych gości, w tym artyści, których prace są częścią ekspozycji - w piątek, 17 października o godzinie 18 w ms2 przy ul. Ogrodowej. Podczas wernisażu zaprezentuje się łódzianin Cezary Bodzianowski, performer, autor ponad tysiąca wystąpień i zdarzeń, w których odgrywa krótkie sceny w przestrzeniach miejskich, ale również w instytucjach związanych z kulturą, muzeach galeriach, np. Tate Modern w Londynie lub Centre Pompidou w Paryżu. Regularnie występuje w Łodzi, często w Muzeum Sztuki. Jest laureatem Nagrody im. Katarzyny Kobro 2013. Zobaczymy też Annę Rimmel, artystkę tworzącą i mieszkającą w Wiedniu, gdzie studiuje rzeźbę na Akademii Sztuk Pięknych. W centrum jej twórczości znajduje

się pytanie o to, jak konstruujemy znaczenie otaczającego nas świata w epoce informacyjnego i sensorycznego przeciążenia. Wystąpi także Anton Lukoszevieze, potomek francuskiego żołnierza armii napoleońskiej i litewskiej arystokratki, wszechstronny artysta: wiolonczelista, kompozytor, improwizator i twórca interdyscyplinarny. W trakcie wieczoru otwarcia artysta zaprezentuje projekt inspirowany twórczością Władysława Strzemińskiego. Wieczór zwieńczy set DJ-ski Daisy Cutter historyczki i kuratorki sztuki a zarazem klasycznej pianistki.

Równie ciekawie zapowiada się sobota, 18 października. Głównym punktem programu będzie wręczenie Nagrody im. Katarzyny Kobro, wyróżnienia przyznawanego artystom przez artystów. Tegorocznego laureata poznamy o godz. 18.30. Wcześniej – o godz. 15, oprowadzanie kuratorskie po wystawie "Sposoby widzenia", a o godz. 17 – performans Ewy Zarzyckiej, ubiegłorocznej laureatki Nagrody im. Katarzyny Kobro, w Kamienicy Hilarego Majewskiego przy ul. Włókienniczej 11. O godz. 19.30 wystąpi Gary Gwadera, kompozytor, improwizator, perkusista i antropolog z Łodzi.

Z kolei w niedzielę o godz. 12.30 wernisaż dla dzieci. W programie poważna przemowa dyrektorska, mniej poważne oprowadzanie kuratorskie przygotowane specjalnie dla dzieci, a także zabawy, niespodzianki, gry i psikusy w przestrzeni nowej wystawy. Na zakończenie – pyszna niespodzianka.

Program - 18 X

15 – oprowadzanie kuratorskie po wystawie "Sposoby widzenia. Kolekcja Muzeum Sztuki w Łodzi"

17 – performans Ewy Zarzyckiej w Kamienicy Hilarego Majewskiego przy ul. Włókienniczej 11

Ewa Zarzycka ukończyła studia we wrocławskiej PWSSP w 1978, mieszka w Lublinie i czasem w Kazimierzu Dolnym. Jej performansy to swoiste opowieści o sztuce. Składają się z rozważań związanych z powstawaniem sztuki, zawierają dociekania o postawach ludzi sztuki, o ich wątpliwościach i decyzjach. To rodzaj myślowej wędrówki po obszarze między sztuką a potocznym życiem, przenikniętej fascynacją procesem refleksji nad sztuką. Artystka jest laureatką Nagrody im. Katarzyny Kobro 2024.

18.30 – wręczenie Nagrody im. Katarzyny Kobro 2025

19.30 – koncert: Gary Gwadera

Gary Gwadera to solowy projekt Piotra Gwadery – kompozytora, improwizatora, perkusisty i antropologa – marzyciela z Łodzi. Znany ze swojej wszechstronności i niepowtarzalnego artystycznego głosu, Gwadera z łatwością nadaje zaskakujący charakter każdemu kontekstowi muzycznemu, niezależnie od tego, czy jest to rock, punk, elektronika, eksperyment, jazz czy swobodna improwizacja.

Program - 19 X

12.30 – "Sposoby widzenia. Kolekcja Muzeum Sztuki w Łodzi" - wernisaż dla dzieci

W programie: bardzo poważna przemowa dyrektorska, mniej poważne oprowadzanie kuratorskie przygotowane specjalnie dla dzieci, a także zabawy, niespodzianki, gry i psikusy w przestrzeni nowej wystawy. Na zakończenie – pyszna niespodzianka, bo przecież co to za wernisaż bez smakołyków?

14 - oprowadzanie kuratorskie po wystawie "Sposoby widzenia" z tłumaczeniem na PJM